

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАУКА МАЙБУТНЬОГО

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ ТА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Випуск 2(10), 2022

Мукачево

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Вченою радою Мукачівського державного університету
(Протокол №10 від 19.12.2022 р.)

Головний редактор:

Гоблик Володимир Васильович – доктор економічних наук, професор, заслужений економіст України, перший проректор, Мукачівський державний університет

Заступник головного редактора:

Молнар Тетяна Іванівна – голова Наукового товариства студентів, аспірантів, молодих вчених, Мукачівський державний університет

Відповідальний секретар:

Гранчак Олена Василівна, Мукачівський державний університет

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Кабачій Василь Миколайович – к. ф-м. н., доцент;

Кобаль Василь Іванович – к. пед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;

Козарь Оксана Петрівна – д-р. т. н., академік Української технологічної академії (м. Київ), професор кафедри інженерії, технологій та професійної освіти;

Корнієнко Інокентій Олексійович – д-р. психол. н., професор, доцент кафедри психології;

Лужанська Тетяна Юрївна – к. географічних наук, доцент;

Малець Олександр Омелянович – д-р. і. н., доцент;

Мілашовська Ольга Іванівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри готельно-ресторанної та музейної справи;

Моргун Алла Володимирівна – к. філол. н., доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Попович Наталія Михайлівна – д-р. пед. н., доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва;

Прокопович Лідія Сигізмундівна – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій;

Проскура Володимир Федорович – д-р е. н., професор;

Реслер Марина Василівна – д-р е. н., професор, академік Академії економічних наук, декан факультету економіки, управління та інженерії;

Стегней Маріанна Іванівна – д-р. е. н., професор кафедри економіки та фінансів;

Теличко Наталія Вікторівна – д-р. пед. н., професор, завідувач кафедри англійської мови, літератури з методиками навчання;

Товканець Ганна Василівна – д-р пед. н., професор, завідувач кафедри теорії та методики початкової освіти;

Фізеші Октавія Йосипівна – д-р. пед. н., професор кафедри педагогіки дошкільної, початкової освіти та освітнього менеджменту;

Черепаня Наталія Іванівна – к. пед. н., доцент, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти;

Черничко Тетяна Вікторівна – д-р. е. н., професор, завідувач кафедри економіки та фінансів.

Проведене дослідження відкриває перспективи подальшого вивчення проблеми психологічних умов пошуку причин підвищення рівня педагогічної майстерності викладачів, адже виявлені кореляції не дають змогу стверджувати про їх детермінаційний вплив.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабіч Л. В. Основи педагогічної майстерності: навчальний посібник для студентів педагогічних університетів / Л. В. Бабіч, Г. М. Кондратенко. – Херсон: Айлант, 2002. – 81 с.
2. Психологічні джерела виховної майстерності: навчальний посібник / І. Д. Бех. – К.: «Академвидав». 2009. - 248 с.
3. Вердіна С. В. Секрети педагогічної майстерності. Уроки для вчителя / С. В. Вердіна, А. Г. Панченко. – Х.: Вид. група «Основа», 2008. – 111 с.
4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dnrb.gov.ua/>.

УДК 373.2.091.113:373.2.091.2:004-049.7(045)

Конкус Р.А.
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»,
Мукачівський державний університет
Добош О.М.
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри педагогіки дошкільної,
початкової освіти та освітнього менеджменту,
Мукачівський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ КЕРІВНИКАМИ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ: РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У статті представлено результати опитування керівників закладів дошкільної освіти Мукачівської ОТГ на предмет їх обізнаності й практичного досвіду використання ІКТ у професійній діяльності. До анкетування було залучено 43 директорів ЗДО Мукачівської ОТГ. Визначено ступінь забезпеченості ЗДО комп'ютерною технікою, підключенням до мережі

Интернет; періодичність і цільове призначення використання ІКТ технологій в управлінській діяльності.

Ключові слова: керівник закладу дошкільної освіти, управління закладом дошкільної освіти, ІКТ; хмарні сервіси.

The article presents the results of a survey of the heads of preschool education institutions of the Mukachiv United Territorial Community on the subject of their awareness and practical experience of using ICT in professional activities. 43 directors of preschool institutions of the Mukachiv united territorial community were involved in the survey. The degree of provision of preschool institutions with computer equipment and Internet connection was determined; frequency and purpose of using information and communication technologies in management activities.

Key words: head of preschool education institution, management of preschool education institution, ICT; cloud services.

Проблеми впровадження ІКТ в дошкільну освіту розглянуто в роботах таких дослідників, як Беленька Г., Босова Л., Горвіц Ю., Даценко О., Зворигіна О., Кириченко Н., Кореганова О., Кудикіна Н., Лаврентьєва Г., Марковська Т., Моторін В., Новосьолова С., Первін Ю., Петрунько О., Поніманська Т., Фролова П. та ін.

Мета статті – проаналізувати й узагальнити результати опитування, спрямованого на визначення стану використання ІКТ керівниками закладів дошкільної освіти Мукачівської ОТГ у професійній діяльності.

На сучасному етапі розвитку суспільства інформаційні технології впроваджуються в усі сфери людської діяльності, зокрема і в заклади дошкільної освіти. Інформаційні комунікації на даний час є основною складовою управління керівника закладу дошкільної освіти.

Цифровізація в управлінській діяльності керівника на сьогодні є головним трендом на освітньому ринку. Застосування інформаційних технологій в освітньому процесі, використання цифрових технологій в управлінській діяльності керівника стають найважливішою тенденцією розвитку освіти та важливим показником професійності та компетентності керівника. ІКТ допомагають керівнику автоматизувати свою роботу, зробити її більш мобільною, комунікативною, інтерактивною, мати зворотній зв'язок та ефективно управляти закладом дошкільної освіти.

Традиційні (паперові) форми роботи з інформацією практично пережили себе, тому альтернативи використанню комп'ютерних технологій управлінського призначення на сьогоднішній день немає.

Таким чином, що ефективність управління закладу освіти та конкурентоспроможність закладу освіти неможлива без цифрових ресурсів.

Науковцями визначено 10 груп компетентностей, серед яких однією з пріоритетних є інформаційно-цифрова. Ця компетентність передбачає критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій для створення, обробки, пошуку, обміну інформацією, використання в приватному спілкуванні та публічному просторі. Інформаційно-комунікативні вміння та навички, основи медіа грамотності, програмування, робота з базами даних, алгоритмічне мислення, навички безпеки в Інтернеті – дають змогу повноцінно працювати в новому освітньому середовищі. Ефективність керування освітнім закладом частіше за все визначається професійною кваліфікацією, компетентністю, управлінською та інформаційною культурою керівника. Для ефективної професійної роботи закладу керівнику доводиться автоматизувати свою діяльність управлінську, контролюючу, організаційну, щоб спростити та удосконалити виконання своїх обов'язків. Можна виділити напрями роботи керівника закладу дошкільної освіти, які можна автоматизувати:

- управління освітнім процесом;
- облік матеріально-технічної бази закладу;
- управління персоналом, педагогічним колективом;
- автоматизація діяльності методичного кабінету;
- документообіг;
- підготовка будь-якої звітності;
- робота в освітній мережі;
- співпраця з іншими інституціями;
- створення бази даних працівників, здобувачів дошкільної освіти та батьків;
- участь у чатах, конференціях;
- опрацювання нормативно-правової документації;
- створення портфоліо педагогічних працівників;
- створення інформаційної політики закладу дошкільної освіти [1].

Позаяк інформатизація ЗДО передбачає впровадження комп'ютерних і мережних технологій у всі сфери діяльності, в т.ч. управлінську, то з метою визначення стану використання сучасних засобів ІКТ керівниками ЗДО Мукачівської ОТГ у професійній діяльності впродовж 2021- 2022 рр. нами було проведено опитування. Проведене опитування дозволило з'ясувати низку питань, серед яких:

- доступність веб-технологій у ЗДО (забезпеченість комп'ютерною технікою, підключенням до мережі Інтернет);

- періодичність та цільове призначення використання веб-технологій у ЗДО
- вмотивованість керівників ЗДО до поглиблення знань і розвитку навичок використання хмарних сервісів у професійній діяльності.

З респондентів 27 (62,7%) працюють в міських ЗДО, 16 (37,3%) – в сільських ЗДО.

Переважну кількість респондентів склали молодь (20-45 років) – 47% та особи середнього віку (46-65 років) – 53%. (розподіл за віковими категоріями представлено відповідно до вікової класифікації Всесвітньої організації охорони здоров'я).

Стаж роботи, і відповідно досвіду управлінської діяльності респондентів рівномірно розподілився наступним чином: молоді керівники зі стажем менше 5 років – 19%; більш досвідчені зі стажем 5-10 років – 15%; 10-15 років – 17%; 15-20 років – 16%; 20-25 років – 13%; найбільш досвідчені керівники зі стажем 25-45 років – 20%.

Було з'ясовано, що у всіх ЗДО (100 %), керівники яких взяли участь в опитуванні, в наявності є комп'ютерна техніка (ПК та/або ноутбук), а також підключення до мережі Інтернет (100%) і використовують її у професійних цілях.

Реалії сьогодення показали, що періодичність використання комп'ютера керівниками ЗДО в професійній діяльності кожного дня – 100 %. Серед іншого, керівники ЗДО застосовують сервіси мережі Інтернет для здійснення комунікації з професійних питань, зокрема з колегами, керівництвом, підлеглими та батьками вихованців. Робочий день розпочинається і завершується переглядом електронної пошти, власних та інших веб-сайтів для пошуку потрібної інформації, її перетворення.

Для забезпечення мобільності та покращення доступу до мережі Інтернет застосовують сучасні пристрої для бездротового доступу до мереж – планшетний комп'ютер, Wi-Fi. На персональних комп'ютерах стоять програми миттєвого сповіщення про прихід електронного листа, що дозволяє оперативно отримати інформацію та прийняти рішення.

Усі з опитаних керівників висловили готовність і бажання підвищувати рівень володіння ІКТ.

Нами було проаналізовано, які ж завдання автоматизовано за допомогою інформаційних систем в просторі ЗДО Мукачівської ОТГ. До прикладу, безпосередньо в управлінській діяльності інформаційно – комунікаційні технології використовуються:

- ✓ Для вдосконалення освітнього процесу в ЗДО, підвищення фахового, професійного рівня педагогічного колективу, його комп'ютерної обізнаності, педагоги постійно користуються корисними Інтернет – адресами.
- ✓ Налагоджено зв'язок з Управління освіти, культури, молоді та спорту (e-mail: u.osv@mukachevo-rada.gov.ua), іншими освітніми закладами Мукачівської ОТГ, установами та організаціями (централізована бухгалтерія управління e-mail: u.osv@mukachevo-rada.gov.ua, інклюзивно-ресурсний центр e-mail: IRT@mukachevo-rada.gov.ua, центр професійного розвитку педагогічних працівників e-mail: centr_prof_rozv@mukachevo-rada.gov.ua) через електронну пошту, що дозволяє економити час і дає оперативність при виконанні наказів, розпоряджень, звітів та інших документів.
- ✓ Робота з документацією в програмі редактора Microsoft Excel.
- ✓ Створення портфоліо педагогічних працівників, презентацій у програмі Microsoft Office PowerPoint.
- ✓ Управління навчально-виховним та робочим процесом, робота з документацією у програмі Microsoft Word: - підготовка оперативної та зовнішньої звітності; - складання довідок, наказів, актів, документів відповідно до Номенклатури справ дошкільного закладу; - формування річного та навчальних планів, розкладу занять; - моніторинг результатів навчально-виховної роботи; - оформлення внутрішнього контролю за службами в електронному вигляді
- ✓ Опрацювання нормативно-правової документації шляхом використання Інтернет-ресурсів.
- ✓ Участь у форумах, чатах, конференціях, вебінарах.

Популярності набули сервіси Google, зокрема Google Search, Google Images, Gmail, Google Docs Office, Google News, YouTube, Google Translate, Blogger, Google Sites, Google+, які можна використати як для організації навчального – виховного процесу так і в адміністративній роботі керівника закладу.

Першочерговим в управлінській діяльності адміністрацій ЗДО є розширення його інформаційного простору, популяризація напрацювань колективу через мережу Інтернет, спілкування з учасниками навчально-виховного процесу он-лайн. Створення веб-сайту дошкільного закладу є одним із важливих елементів цієї роботи.

Нами було проведено опитування серед батьківської громади ЗДО, щоб з'ясувати, якій з комунікацій більшість віддає перевагу, яким зручним для них способом хотіли б отримувати інформацію про розвиток своєї дитини.

Частина батьків не відкидає такі традиційні форми отримання інформації, як індивідуальні бесіди з вихователями та іншими фахівцями, батьківські збори, семінари, тренінги, однак значна частина батьківської громадськості вважає зручнішими способами зв'язку Viber, facebook, веб-сайт, електронну пошту та інші методи. Отже, як показало опитування, знову назріло питання наповнення сайту ЗДО, через який можна вести діалог з батьками, які цікавляться поведінкою своїх дітей, освітніми програмами і таким чином розширити педагогічну просвіту батьків та членів сімей і через максимальне перенесення інформації по темах: - прийом до ЗДО; - освітня робота в ЗДО; - заходи профілактики захворювань; - фізкультурно-оздоровча робота; - психологічна підтримка; - взаємодія з батьками; - культурно-масова робота; - консультативний пункт (питання та відповіді батьків, адміністрації, вихователів та представників влади.)

Одним із напрямів використання ІКТ педагогами ЗДО є створення власних мультимедійних продуктів, користування Інтернет ресурсами, впровадження в освітній процес комп'ютерних програм, ігор, відео занять та багато чого іншого.

Як висновок констатуємо, що використання ІКТ дає можливість бути інформаційно-грамотними людьми, в яких, формується інформаційний світогляд, який є складовим інформаційної культури, як для керівників, так і для педагогів, батьків і дітей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конкус Роміна. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології у роботі керівника закладу дошкільної освіти / Роміна Конкус, Олена Добош // Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі: збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції, 5 листопада 2020 р., м. Мукачево / ред. кол.: Т. І. Бондар (гол. ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2021. – С. 74–77.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>